

Metsähallitus
PL 94
01301 VANTAA

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN KANNANOTTO METSÄHALLITUKSEN JA METSÄHALLITUSKONSERNIN TILINPÄÄTÖKSEEN AJALTA 1.1.-31.12.2021

Maa- ja metsätalousministeriö esittää valtion liikelaitosten kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä annetun valtioneuvoston asetuksen (160/2004) 6a §:n (muutettu 1403/2004) ja julkisten hallintotehtävien osalta talousarvioasetuksen (1243/1992) 66 i §:n (muutettu 254/2004) mukaisena kannanottonaan seuraavaa.

1. ARVIO TULOKSELLISUUDESTA JA SEN KEHITYKSESTÄ SEKÄ ASETETTUJEN TULOSTAVOITTEIDEN TOTEUTUMISESTA – METSÄHALLITUKSEN LIKETOIMINTA

1.1. Eduskunnan päätökset ja niiden toteutuminen

Metsähallituksesta annetun lain (2016/234) 8 § mukaan eduskunta hyväksyy valtion talousarvion käsittelyn yhteydessä Metsähallituksen keskeiset palvelutavoitteet ja muut toimintatavoitteet, Metsähallituksen peruspääoman (tuottovaatimuksen alainen liiketoiminnan pääoma) korotuksen ja alennuksen, antaa Metsähallitukselle suostumuksen ottaa liiketoimintansa rahoittamiseksi lainaa ja hyväksyy Metsähallituksen liiketoiminnan osalta tilikauden investointien enimmäismäärän.

Valtion vuoden 2021 talousarviossa päätettiin Metsähallituksen liiketoiminnan keskeiset palvelutavoitteet ja muut toimintatavoitteet seuraavasti:

Metsähallituksen liiketoiminta on ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävää ja tuottaa tasaisen tuloutuksen omistajalle. Metsähallituksen liiketoiminnassa sovitetaan yhteen entistä paremmin luonnon monimuotoisuus ja ilmastokestävyys. Metsähallituksen liiketoimintojen kannattavuus säilyy hyvällä tasolla. Metsähallitus ottaa huomioon liiketoimintaa harjoittaessaan ja ohjatessaan tytäryhtiöitä metsähallituslain mukaiset yleiset yhteiskunnalliset velvoitteet. Yhteiskunnallisten velvoitteiden huomioon ottamisella aikaansaadut hyödyt lisääntyvät. Metsähallitus mahdollistaa osaltaan metsäbiotalouden raaka-ainehuollon. Metsähallitus pyrkii liiketoimintakäytössä olevien kiinteistöjen arvon nostamiseen ottaen huomioon yhteiskunnan kokonaisuhyöty.

Metsähallituksen vuonna 2020 hyväksytyn omistajapolitiikan mukaisesti Metsähallituksen liiketoiminnan keskiössä on erilaisten tavoitteiden yhteensovittaminen. Tässä onnistuttiin tilivuonna 2021 hyvin. Metsähallituksen liiketoiminnan tulos 2021 oli 115,1 miljoonaa euroa (127,4 milj. € v.2020) ja vuoden 2020 tuloksesta tuloutettiin valtiolle vuonna 2021 120,0 miljoonaa euroa. Omistajapolitiikan mukaisten uusien yhteensovittamistoimenpiteiden panos-

tukset olivat v.2021 16,76 miljoonaa euroa. Luonnonhoidon ja jatkuvapeitteisen metsänkasvatuksen tavoitteet saavutettiin ja osin ylitettiin ja toimenpiteet valtion talousmetsien hiilinielun lisäämiseksi toteutettiin suunnitelmien mukaisesti.

Yleisten yhteiskunnallisten velvoitteiden huomioimisen tuloja alentava kustannusvaikutus Metsähallituksen toiminnassa oli 79,7 miljoonaa euroa vuonna 2021 (73,3 miljoonaa euroa v. 2020). Metsähallitus julkisti 2021 tilinpäätöksensä yhteydessä erillisen näiden velvoitteiden noudattamisen seurantaraportin. Metsähallituksen monikäyttömetsistä on n. 600 000 ha erilaisten käyttörajoitusten piirissä. YYV-hyötyjen tuottamiseen käytetyn panostuksen kasvun myötä myös hyödyt ovat lisääntyneet vuonna 2021. Myös YYV-alueiden pinta-ala on edelleen kasvanut.

Vuotta 2021 koskevat Metsähallituslain 8 § mukaiset eduskunnan valtion talousarviossa antamat muut päätökset toteutuivat alla olevan mukaisesti. Kaikkien päätösten osalta on pesty annettujen valtuuksien puitteissa.

	TAE-valtuus 2021	Toteutuma 2021
Peruspääoman muutokset	-1,342 milj. euroa	-1,342 milj. euroa
Liiketoiminnan lainanoton enimmäismäärä	50 milj. euroa	ei pitkäaikaista velkaa
Liiketoiminnan investointien enimmäismäärä	20 milj. euroa	9,2 milj. euroa
Investointisitoumukset	20 milj. euroa	3,2 milj. euroa
Liiketoiminnan vakuuksien enimmäismäärä	2,0 milj. euroa	0,9 milj. euroa

1.2. Omistajapoliittiset linjaukset ja toiminnalliset tavoitteet 2021

Metsähallitusta ohjataan hallitusohjelman sekä valtioneuvoston talouspoliittisessa ministerivaliokunnassa 28.4.2020 hyväksytyjen Metsähallitusta koskevien omistajapoliittisten linjauksien mukaan. Nykyinen omistajapolitiikka edellyttää entistä parempaa eri suuntaisten tavoitteiden yhteensovittamista Metsähallituksen toiminnassa. Erilaisten yhteiskunnan tavoitteiden kestävä toteuttaminen on Metsähallituksen toiminnan ja vastuullisuuden ytimessä ja sillä luodaan valtion omistamien alueiden käytön puitteet.

Maa- ja metsätalousministeriö antoi Metsähallituksen liiketoimintaa vuonna 2021 koskevan ohjauksen 18.2.2021. Seuraavat omistajapoliittiset linjaukset ja niihin liittyvät toiminnalliset tavoitteet ovat olleet keskeisimpiä Metsähallituksen toiminnassa 2021:

Omistajapoliittinen linjaus:

Vuosina 2020-2024 Metsähallituksen liiketoiminnassa sovitaan yhteen nykyistä paremmin luonnon monimuotoisuus ja ilmastokestävyys. Suunnitelmakaudella tehtävillä toimenpiteillä Metsähallitus kasvattaa monikäyttömetsien nettohiilinielua vähintään kymmenellä prosentilla ennen vuotta 2035.

Toteutuneet toimenpiteet ja niiden vaikutukset:

Hiilensidonta on kasvussa. Monikäyttömetsien puuston hiilivarasto oli laskennallisesti 124 miljoonaa tonnia hiiltä vuonna 2021 (v. 2020 122 milj.t). Monikäyttömetsien puuston hiilinielun kasvu oli 0,4 milj.t CO₂ ekv/v. Metsähallituksen metsissä on merkittävä hiilen nielu, puuston osalta jopa 33-50 % Suomen puuston hiilinielusta.

Monikäyttömetsien hiilensidontakyvyn vahvistamiseksi lannoitusmäärä monikäyttömetsissä kaksinkertaistettiin n. 29 000 hehtaariin. Lannoituksen lisääminen vaikuttaa täysimääräisesti kasvuun ja hiilinieluun 2029 alkaen, jolloin aikaansaatu lisäkasvu on 300 000 m³/v ja vaikutus hiilinieluun 0,435 milj.t CO₂ ekv/v. Lannoituksen lisäksi monikäyttömetsien kasvua ja hiilensidontaa edistettiin jalostetun siemenen käytöllä ja istuttamalla 17 miljoonaa puuntainta n. 10 000 hehtaarille monikäyttömetsien uudistusaloja v. 2021.

Omistajapoliittinen linjaus:

Yleisten yhteiskunnallisten velvoitteiden huomioon ottamisesta saatavia hyötyjä (yyv-hyödyt) lisätään aktiivisten ja kustannustehokkaiden luonnonhoitotoimien kautta. Hyötyjen tuottamiseen käytettyjen panosten vaikuttavuutta ja vaikuttavuuden mittaamista kehitetään.

Toteutuneet toimenpiteet ja niiden vaikutukset:YYV-pinta-alan ja panostuksen kehitys 2018-2021:

	2018	2019	2020	2021
Pinta-ala	566 000 ha	593 000 ha	597 000 ha	598 880 ha
YYV-panostus	63,2 milj. €	77,6 milj. €	73,2 milj. €	79,7 milj. €

Metsähallitus hoitaa ja hallinnoi valtion monikäyttömetsiä päällekkäisen käytön periaatteella. Metsähallituksessa liiketoimintaan kuuluvan metsämaan pinta-alasta 16,6%:lla on eriasteisia käyttörajoitteita monimuotoisuuden, virkistyskäytön, saamelaiskulttuurin ja poronhoidon huomioonottamiseksi: Tästä pinta-alasta 59,5 % oli kokonaan hakkuiden ulkopuolella tai poimintahakkuiden piirissä ja 40,5 % rajoitetussa metsätalouskäytössä. Rajoitetussa metsätalouskäytössä olevilla YYV-alueilla toteutettiin ainoastaan peitteellistä metsänkäsittelyä. Tämän lisäksi n. 213 000 hehtaaria on luonnonsuojelulain, metsälain ja kaavoituksen aiheuttamien käytön rajoitusten piirissä nostaan rajoitetun käytön kokonaispinta-alan 22,5%:iin monikäyttömetsien pinta-alasta.

Omistajapolitiikan mukaisten uusien yhteensovittamistoimien toteutus saatiin koko laajuudessaan käyntiin v.2021. Peitteellistä metsänkäsittelyä lisättiin, aktiivisen luonnonhoidon ohjelmaa ja Helmi-ohjelmaa toteutettiin Metsähallituksen monikäyttömetsissä, tutkimusta lisättiin sekä ilmasto-ohjelman toteutus aloitettiin. Panostus näihin oli vuonna 2021 YV-panostuksen lisäksi yhteensä 16,76 miljoonaa euroa.

Aktiivisen luonnonhoidon ohjelma, toteutus 2021:

	2021 tot. määrät
Lehtojen hoito (ha)	225
Paahdeympäristöjen hoito (ha)	9
Tulen käytön lisääminen palojatkumoalueilla (ha)	344
Kalojen vaellusesteiden poisto (kpl)	120
Soiden ennallistaminen (ha)	2600

Omistajapolitiikan mukaisten uusien yhteensovittamistoimien toteutus saatiin koko laajuudessaan käyntiin v.2021. Peitteellistä metsänkäsittelyä lisättiin, aktiivisen luonnonhoidon ohjelmaa ja Helmi-ohjelmaa toteutettiin Metsähallituksen monikäyttömetsissä, tutkimusta lisättiin sekä ilmasto-ohjelman toteutus aloitettiin. Panostus näihin oli vuonna 2021 YV-panostuksen lisäksi yhteensä 16,76 miljoonaa euroa.

Uudet yhteensovittamistoimet, panostus 2021:

	milj €
Peitteellinen metsänkasvatus, kiertoaikojen lisääminen	10,7
T & K	0,4
Luonnonhoito, ennallistaminen ja vesiensuojelu	1,2
Ilmasto-ohjelma	3,55
Virkistyskäyttö ja luontomatkailu	0,91
Yhteensä	16,76

Metsähallituksen monikäyttömetsissä on noin 100 000 luontokohdetta ja noin 30 000 uhanalaisten lajien esiintymää. Lahopuun määrää valtion metsissä lisätään edelleen säästämällä hakkuissa kaikki kuollut puu. Lisäksi tuotettiin hakkuiden yhteydessä tekopökölöitä noin 100 000 kpl ja jätettiin uudistusaloille metsätalouden uudistetun ympäristöoppaan mukaisia arvokkaita eläviä säästöpuita (mm. järeät haavat) keskimäärin 10 kpl/ha. Valtion mailla on runsas puolet Suomen metsien koko lahoppumäärästä.

Lajidemo-hanke käynnistettiin. Hankkeen tarkoituksena on turvata entistä paremmin uhanalaisten lajien säilyminen metsätaloustoimenpiteissä.

Omistajapoliittinen linjaus:

Metsähallitus mahdollistaa osaltaan alueellisten luonnonvarasuunnitelmien puitteissa metsäbiotalouden raaka-ainehuollon ja sen myönteiset aluetaloudelliset ja työllisyysvaikutukset.

Toteutuneet toimenpiteet ja niiden vaikutukset:

Metsähallituksen hakkuut vuonna 2021 olivat 6,3 miljoonaa m³. Tämä on 95,4 % luonnonvarasuunnitelmien yhteenlasketusta Metsähallituksen suurimmasta kestävästä käyttöpuusuunnitteesta, 6,6 miljoonaa m³, jossa on jo huomioitu 2,47 miljoonan m³:n alennus yhteiskunnallisten velvoitteiden johdosta.

Metsähallitus ostaa kaikki puunkorjuutyöt ja puutavaran kuljetuksen sekä merkittävän osan metsänhoito- ja metsänparannustöistä palveluina alan yrittäjiltä. Vuonna 2021 Metsähallitus Metsätalous oy:lle urakoi suoraan n. 400 metsäalan yritystä, jotka työllistivät n. 2000 henkilöä.

Omistajapoliittinen linjaus:

Metsähallitus toimii aktiivisesti kaavoituksessa ja kiinteistökehityksessä pyrkien liiketoimintakäytössä olevien kiinteistöjen arvon nostamiseen ottaen huomioon yhteiskunnan kokonaishyöty ml. yritysten kuten matkailualan toimintaedellytysten luominen. Kotimaista kalankasvatusta edistetään valtion vesialueilla, erityisesti merialueilla.

Toteutuneet toimenpiteet:

Valtion mailla oli vuoden 2021 lopussa 138 tuulivoimalaa, jotka tuottavat energiaa n. 1000 Gwh.

Suomen yleisille vesialueille rakennettavien merituulivoimapuistojen huutokauppana hyväksyttiin talouspoliittisessa ministerivaliokunnassa joulukuussa 2021.

Mökkkitontteja oli vuonna 2021 annettuna vuokralle n. 1650 kpl ja tontteja myytiin 181 kpl.

Metsähallitus on hakenut lupaa kalankasvatustilokselle Kustavin Isokarin länsipuolelle.

1.3. Tulos- ja tuloutustavoitteet 2021

Metsähallitusta koskevien omistajapoliittisten linjausten mukaisesti:

Metsähallituskonsernin liiketoimintojen on oltava ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestäviä ja tuotettava tasainen tuloutus omistajalle.

Metsähallituksen liiketoiminnan sijoitetun pääoman tuottotavoite suunnittelukauden lopussa on 4,4% nykyisillä tasearvoilla. Tuottotavoite vastaa Metsähallituksen liiketoiminnan 114 milj. euron tuloutustasoa.

Tähän liittyvät toiminnalliset tavoitteet olivat seuraavat:

Maa- ja metsätalousministeriö asettaa Metsähallituksen liiketoiminnan vuoden 2021 tulostavoitteeksi (tilikauden tulos) 99,2 milj. euroa. Tavoite vastaa 3,8 prosentin tuottoa Metsähallituksen liiketoimintaan sijoitetulle pääomalle. Tuloutustavoite vuoden 2021 tuloksesta on 99,2 milj. euroa. Tulostavoitteen saavuttaminen edellyttää, että liiketoiminnan kannattavuus säilyy hyvällä tasolla.

Metsähallituksen (emo) liiketoiminnan tulos tilivuodelta 2021 oli 115,1 miljoonaa euroa (127,4 miljoonaa euroa vuonna 2020), mikä ylittää asetetun tulostavoitteen. Liiketoimintakokonaisuuden tulos 2021 oli 120,1 miljoonaa euroa (114,4 miljoonaa euroa v. 2020).

Liiketoiminnan parempi tulos johtui sekä tytäryhtiöiden ennakoitua paremmista edellisvuoden tuloksista ja sitä kautta korkeammista osingoista että Emo-metsähallituksen kiinteistökehityksen paremmasta tuloksesta.

Metsähallitus Metsätalous oy:n liikevaihto 2021 oli 329,8 miljoonaa euroa (306,1 miljoonaa euroa v. 2020) ja yhtiön tulos tilikaudelta 15,7 miljoonaa euroa (9,1 miljoonaa euroa v. 2020). Tuloksen nousuun vaikutti markkinoiden positiivinen hintakehitys.

Tytäryhtiöt Siemen-Forelia ja MH-Kivi tekivät kumpikin positiivisen tuloksen tilivuonna 2021.

Sijoitetun pääoman tuotto liiketoiminnan peruspääomalle ylitti tavoitteen ollen 4,8% vuonna 2021.

Metsähallitus maksoi vuonna 2021 tuloutusta valtion kassaan 120,0 miljoonaa euroa.

Liiketoiminnan kertyneet voittovarot liikelaitoksen taseessa olivat tilikauden lopussa 135,7 milj. euroa. Metsähallituksen esitys tuloutukseksi vuoden 2021 tuloksesta on 110 miljoonaa euroa, mikä ylittää selvästi alkuperäisen tavoitteen 99,2 miljoonaa euroa. Voittovarot mahdollistavat esitetyn suuruisen tuloutuksen maksamisen.

2. ARVIO TULOKSELLISUUDESTA JA SEN KEHITYKSESTÄ SEKÄ ASETETTUJEN TULOSTAVOITTEIDEN TOTEUTUMISESTA – METSÄHALLITUKSEN JULKISET HALLINTOTEHTÄVÄT

2.1. Talousarviorahoitus ja julkisten hallintotehtävien tulot vuonna 2021

Eduskunta myönsi vuoden 2021 talousarvioissa momentille 30.64.50 (Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät) 8 274 000 euroa käytettäväksi

- 1) Metsähallitusta koskevan lain (234/2016) 5 §:n mukaisten Metsähallituksen julkisista hallintotehtävistä maa- ja metsätalousministeriön toimialalla aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) EU:n rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen.

3) Luonnon virkistyskäyttöä ja eräpalveluita palvelemaan rakentamiseen sekä olemassa olevien rakennusten, rakennelmien, teiden ja tieosuuksien perusparantamis-, korjaus-, kunnossapito- ja purkumenojen maksamiseen samoin kuin luonnon virkistyskäyttöä ja eräpalveluja palvelevien tai niitä varten tarvittavien rakennusten ostamiseen.

4) Sellaisten koneiden, laitteiden ja kaluston hankkimiseen joiden taloudellinen käyttöaika on yli kolme vuotta.

Lisäksi Metsähallitus saa käyttää 1) kohdassa mainittuihin julkisiin hallintotehtäviin Metsähallitukselle kertyvät ne julkisten hallintotehtävien tulot, jotka kuuluvat maa- ja metsätalousministeriön toimialaan. Näitä oli vuonna 2021 7,18 miljoonaa euroa (7,22 m € v.2020).

Julkisten hallintotehtävien toteutuneet bruttomenot 2020—2021 tehtävittäin ja rahoitustyypeittäin:

Prosessit ja tehtävät (1 000 euroa)	MMM	YM	Muut rah.lähteet	Menot yht.
	30.64.50	35.10.52		2021
Yhteiset menot	802	9 239	1 140	11 181
Luonnon- ja kultt.perinnön suojelu	0	19 487	5 562	25 049
Luonnon matkailu- ja vir- kistyskäyttö	6 682	31 835	8 021	46 538
Alueiden hallinta	89	4 737	723	5 549
Eräasiat	3 054	0	8 640	11 694
Siemenhuolto	591	0	0	591
MENOT YHTEENSÄ	11 218	65 298	24 086	100 602

Julkiset hallintotehtävät –yksikön vuosivaihto 2021 oli 100,6 miljoonaa euroa (78,4 miljoonaa euroa vuonna 2020). Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien bruttomenot kasvoivat edellisvuoteen verrattuna 28,3 % hallitusohjelman lisärahoituksen toimeenpanon johdosta. Menoista ympäristöministeriön perusrahoituksen osuus oli 64,9%, maa- ja metsätalousministeriön perusrahoituksen osuus 11,1% ja muiden rahoituslähteiden osuus 24,0%. Julkisten hallintotehtävien kokonaistuottavuusindeksi oli 103,07. Maksullisten suoritteiden kustannusvastaavuus oli kaikkien suoritteiden osalta 104%

Laskennallinen tulos tilikaudelta 2021 oli 0,137 miljoonaa euroa (1,061 miljoonaa euroa v. 2020), joka siirrettiin tilinpäätöksessä muun oman pääoman muutokseksi. Julkisten hallintotehtävien yksikön henkilötyövuodet olivat tilikaudella 2021 677 htv (526 htv v. 2020). Voimakas kasvu henkilöstössä johtuu hallitusohjelman lisärahoituksen toimeenpanosta.

Metsäpuiden Pohjois-Suomen siemenen varmuusvarastosta myytiin siementä yhteensä 2 808 kiloa, josta kertyi myyntituloja 590 000 euroa.

2.2. Omistajapoliittiset linjaukset Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien osalta

Taluspoliittisessa ministerivaliokunnassa huhtikuussa 2020 hyväksytyissä Metsähallitusta koskevissa omistajapoliittisissa linjauksissa seuraavat palveluita ja toimintaa koskevat kirjaukset ovat keskeisimpiä MMM:n toimialaan kuuluvien Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien hoidossa:

Luonnonsuojelualueiden ja muiden virkistyskäyttöön varattujen alueiden luontoarvot turvataan ja alueiden kestävyttä parannetaan ohjaamalla virkistyskäytön ja

luontomatkailun kävijävirtoja. Vähennetään suunnitelmallisesti reittien sekä opastuspalveluiden korjausvelkaa.

Luonto- ja eräpalvelut kehittävät valtion alueiden matkailu- ja virkistyskäyttöä. Tavoitteena on lisätä valtion alueiden hyvinvointivaikutuksia, kannustaa paikallista yrittäjyyttä ja huolehtia vapaa-ajankalastuksen ja metsästysharrastuksen edellytyksistä. Kehittämisessä otetaan huomioon saamelaisten oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan ja yleiskalastusoikeuksien toteutuminen.

Eräpalvelut edistää riista- ja kalakantojen elinvoimaisuutta ja tuottavuutta, lisää monimuotoisuutta parantamalla elinympäristöjä aktiivisesti sekä huolehtii, että eränkäynti on kokonaisvaltaisesti kestävä.

Eräpalvelut kehittää valvontamenetelmiä ja toimii erävalvonnassa tiiviissä yhteistyössä muiden valvontaviranomaisten kanssa ja kohdentaa valvontaa luonnon lisääntyvän virkistyskäytön haitallisten lieveilmiöiden ehkäisyyn.

2.3. Vaikuttavuus- ja tulostavoitteiden toteutuminen vuonna 2021

Omistajapolitiikasta johdetut ja valtion vuoden 2021 talousarviossa esitetyt Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien vaikuttavuus- ja tulostavoitteet toteutuivat seuraavasti:

Vaikuttavuustavoite:

Metsästys ja kalastus on kestävä, eettistä ja vastuullista

Tulostavoitteet:

Metsähallitus kehittää erävalvonnan toimintaedellytyksiä ja viranomaisten yhteistyöverkoston toimintaa sekä lisää erävalvonnan vaikuttavuutta

Metsähallitus suunnittelee metsästyksen ja kalastuksen kestävästi sekä edistää riista- ja kalaelinympäristöjen ja lajien hoitoa

Metsähallitus kehittää sosiaalisen kestävyuden ja konfliktinhallinnan työkaluja eräasioiden hoidossa

Toteutuneet toimenpiteet:

Erävalvonnan vaikuttavuus lisääntyi asiakaskontaktien sekä muiden viranomaisten kanssa tehtävän yhteisvalvonnan määrän kasvun myötä. Metsähallitus osallistui kalatalousalueiden toimintaan ja kalatalousalueiden käyttö- ja hoitosuunnitelmien laadintaan aktiivisesti. Riista- ja kalaelinympäristökunnostuksia saatiin toteutettua lähes suunniteltu määrä. Metsästyksestä saatu saalispalautteen määrä jatkoi kasvuaan. Palautetta hyödynnetään mm. asiakaspalveluiden kehittämisessä sekä riistanhoidossa.

Metsästyksen sosiaalisesta kestävydestä Lapissa keskusteltiin, erityisesti ulkopaikkakuntalaisiin metsästäjiin liittyen. Sosiaalinen kestävyys nousi esiin myös saamelaisten kotiseutualueen luonnonvarasuunnitteluprosessissa. Suunnitelmaan saatiin sovittua metsästystä koskevat kirjaukset.

Vaikuttavuustavoite:

Monipuoliset ja asiakaslähtöiset eräpalvelut lisäävät hyvinvointia ja luovat edellytyksiä erätalouden yritystoiminnalle

Tulostavoitteet:

Metsähallitus tarjoaa metsästys- ja kalastusmahdollisuuksia kansalaisille tasapuolisesti ja kehittää erämatkailua valtion alueilla

Metsähallitus huolehtii sujuvasta asiakaspalvelusta ja seuraa sekä varmistaa että asiakastyytyväisyys säilyy hyvänä

Metsähallitus edistää eränkäynnin jatkuvuutta

Toteutuneet toimenpiteet:

Kalastonhoitomaksujen myynti jatkui vahvana ja kiinnostus erälupia kohtaan pysyi edellisvuoden tasolla. Suomalaisten eräilyinnostus on jatkunut ja paikoin jopa lisääntynyt edelleen poikkeuksellisen vuoden 2020 jälkeen. Lapin kalastuskohteiden lupakiintiö alitti kysynnän. Asiakastyytyväisyys on parantunut. Asiakaspalvelun tarve on säilynyt korkeana: varsinkin uusia käyttäjäryhmiä edustavat ja kokemattomat asiakkaat kysyvät neuvoa ja tarvitsevat opastusta. Eräpalvelut lanseerasi Kalojen vuosi 2021 kampanjan, johon myös asiakkaat osallistuivat kiitettävästi. Tavoitteena oli parantaa kalavesien hyväksi tehtävän työn tunnettavuutta. Eräkummitoiminta oli koronan takia vähäistä, eräkummihankkeen jatko vaatisi erityisrahoituksen.

Vaikuttavuustavoite:

Luonnossa virkistäytyminen lisää hyvinvointia ja luonnon arvostusta, jota tuetaan aktiivisella viestinnällä

Tulostavoitteet:

Metsähallitus ylläpitää ja kehittää laadukkaita ja vastuullisesti tuotettuja luonnon virkistys- ja matkailukäytön palveluita huolehtimalla samalla luonnonsuojelualueiden ekologisesta kestävydestä

Metsähallitus vähentää retkeily- ja opastuspalvelujen korjausvelkaa

Metsähallitus viestii luonnon monimuotoisuuden suojelusta ja luonnon kestävästä käytöstä edistäen kansalaisten ympäristötietoisuutta ja luonnon virkistyskäytön hyvinvointivaikutuksia

Toteutuneet toimenpiteet:

Korjausvelan pienentämiselle asetetut tavoitteet saavutettiin. Virkistyskäytön ja kotimaan matkailun vahva kysyntä jatkui. Suurinta käyntimäärien kasvua tapahtui matkailukeskusten läheisyydessä, mutta asiakkaat hakeutuivat myös aiemmin vähäisemmällä kysynnällä ol-

leille kohteille. Asiakastytyväisyys pysyi korkeana niin maastossa kuin asiakaspalvelupisteissäkin. Kestävyyden seurannan menetelmää kehitettiin edelleen Metsähallituksessa ja useita uusia kohteita otettiin seurannan piiriin. Käyntikohteiden vetovoimaa ja kestävyyttä parannettiin kaikissa osissa maata.

Metsähallitus osallistui vahvasti Kansallisen virkistyskäyttöstrategian laadintaan ja luonto- ja ympäristökasvatukselle laadittiin valtakunnalliset periaatteet. Luonnonsuojelu- ja retkeilyaiheiden näkyvyys Metsähallituksen media- ja someviestinnässä kasvoi. Luontoon.fi-verkkopalvelun käyttäjien määrä lisääntyi ja Retkikartta.fi-palvelun käyttö oli korkealla tasolla. Luonnon konserttisalit -tapahtumissa luonnon monimuotoisuuden esilletuonti taiteen ja tieteen keinoin onnistui erinomaisesti.

Julkisten hallintotehtävien toiminnan keskeisiä tunnuslukuja maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla vaikuttavuustavoitteittain:

Määrälliset tavoitteet, maa- ja metsätalousministeriö	2021 ta-voite	2021 tot.	2020 tot.
Metsästys ja kalastus on kestävä, eettistä ja vastuullista			
Metsästyksen ja kalastuksen valvonnassa suoritettavat tarkastukset, joissa ei todettu rikettä, %	79,5	84	86
Erävalvontatapahtumien määrä	11 000	10 845	9 559
Monipuoliset ja asiakaslähtöiset eräpalvelut lisäävät hyvinvointia ja luovat edellytyksiä erätalouden yritystoiminnalle			
Metsästysluvut (kpl)	-	84 537	85 188
Kalastusluvut (kpl)	-	109 870	117 687
Luonnossa virkistäytyminen lisää hyvinvointia ja luonnon arvostusta, jota tuetaan aktiivisella viestinnällä			
Luontokeskusten, maastopalveluiden ja lupa-asiakkaiden asiakastytyväisyys (asteikko 1-5)	4,4	4,4	4,4
Kansallispuistojen, valtion retkeilyalueiden, luontokeskusten, historia-kohteiden ym. käynnit (milj. kpl)	-	9,5	9,2

3. TULOKSELLISUUDEN RAPORTOINNIN PERUSTEIDEN ASIANMUKAISUUS OHJAUKSEN JA TULOSVASTUUN KANNALTA SEKÄ MINISTERIÖN EHDOTUS KEHITTÄMISTARPEISTA

Liikelaitoksen ja liikelaitoskonsernin tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2021 sisältävät Metsähallituksen kirjanpidosta, tilinpäätöksestä, erillisestä kirjanpidosta ja erillisestä tilinpäätöksestä annetun valtioneuvoston asetuksen (1368/2016) mukaiset tiedot.

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien raportointi on sisällöllisesti kattavaa ja laadullisesti korkeatasoista ja antaa tarvittavat tiedot julkisten hallintotehtävien tuloksellisuuden ohjauksen ja tulosvastuun kannalta.

Liiketoiminnan toimintakertomus yhdessä ministeriölle tuotetun täydentävän raportoinnin kanssa tarjoaa hyvät edellytykset ohjaukselle ja tulosvastuun toteutumisen seurannalle. Valtion liikelaitoksen omistaja-arvo koostuu liiketoiminnan taloudellisesta ja julkisesta arvosta. Taloudelliseen arvoon liittyvän raportoinnin taso on riittävää ja julkiseen arvoon liittyvä raportointi toteutuu hyvin esimerkiksi yhteiskunnallisten velvoitteiden, vastuullisuuden sekä toiminnassa aikaansaadun lisäarvon raportointimallien kautta. Metsähallituksen tuloksellisuus ja tuottavuus ovat säilyneet korkealla tasolla.

Riskienhallinnasta raportoidaan Metsähallituksessa osana tilinpäätöstä. Metsähallituksen toiminnan keskeiset ulkoiset ja sisäiset riskit on tunnistettu. Metsähallituksen suhtautuminen riskinottoon on maltillinen. Riskejä hallitaan Metsähallituksessa aktiivisesti erikseen määritetyn riskienhallintaprosessin avulla.

Tilintarkastusyhteisö KPMG oy on antanut 25.2.2022 normaalimuotoisen tilintarkastuskertomuksen Metsähallituksen tilinpäätöksen, hallinnon ja toiminnan tarkastuksesta tilivuodelta 2021.

Metsähallituksen omistajaohjauksessa on varmistettu omistajapolitiittisten linjausten ja muun julkisen ohjauksen tavoitteiden toteuttaminen metsätaloutta harjoittavassa tytäryhtiössä. Metsähallitus Metsätalous oy:n toiminnan vaikutusten todentamiseksi valtion metsissä on tuotettu riittävät raportointitiedot. Raportointia on kehitetty yhdessä sovitun mukaisesti tilikaudella 2021.

Metsähallituksen tulee jatkaa liiketoimintansa ja tytäryhtiötoimintansa kehittämistä ja raportoida Maa- ja metsätalousministeriölle liiketoiminnan ja liiketoimintakonsernin tuloksesta ja taloudesta neljännesvuosittain. Julkisten hallintotehtävien osalta annetaan toiminnan väliraportti ohjaaville ministeriöille 31.8.2022 tilanteesta 30.9.2022 mennessä.

4. METSÄHALLITUKSELLE OSOITETUT JATKOTOIMENPITEET TILINPÄÄTÖKSEN JOHDOSTA JA TULOSELLISUUDEN PARANTAMISEKSI

Metsähallituksen vuosi 2021 oli koronaan liittyvistä poikkeusoloista huolimatta hyvä ja liikelaitoksen tuloksellisuus ja tuottavuus ovat kehittyneet edelleen tilikauden aikana. Metsähallituksen tuloutus valtion kassaan oli tavoitteen mukainen, 120 miljoonaa euroa vuonna 2021.

Metsähallitus on esittänyt tuloutettavaksi valtiolle vuoden 2021 tuloksesta 110 miljoonaa euroa vuonna 2022. Esitys on linjassa omistajapolitiikassa vahvistetun tavoitetason kanssa. Tuloutuksen lisäksi tytäryhtiö Metsätalous Oy ja muut liiketoiminnot maksavat tuloistaan yhteisöveroa valtiolle.

Metsätalouden kannattavuus säilyi hyvällä tasolla, hakkuut olivat selkeästi kestävästä kertymän alapuolella ja matkailu- ja tuulivoimakohteiden kysyntä jatkui vilkkaana.

Julkisten hallintotehtävien osalta tavoitteet täytettiin poikkeusolosuhteista huolimatta hyvin. Luontokohteiden kävijämäärät nousivat edelleen ja metsästys- ja kalastuslupien myyntimäärät pysyivät korkealla. Erävalvonnan kehittämisessä edettiin ja asiakastyytyvyys säilyi hyvällä tasolla. Myös retkeily- ja virkistysrakenteiden korjausvelkaa pystyttiin purkamaan.

Vuoden 2021 tilinpäätös ja tuloksellisuuden parantaminen eivät anna aihetta sellaisiin erillisiin jatkotoimenpiteisiin, jotka eivät jo sisälly omistajapolitiittisten linjausten toteuttamiseen liittyviin tavoitteisiin. Ukrainan sodan vaikutuksia seurataan ja niihin reagoidaan tarvittaessa.

Maa- ja metsätalousministeriö lausuu Metsähallituksen henkilöstölle lämpimät kiitokset vuodesta 2021.

5. TOIMENPITEET METSÄHALLITUKSEN TILINPÄÄTÖKSEN JOHDOSTA JA TUOTAVUUDEN PARANTAMISEKSI

5.1. Maa- ja metsätalousministeriön toimenpiteet

Metsähallituksen voimassaolevan omistajapolitiikan linjauksissa korostuvat Metsähallituksen toiminnan entistä parempi yhteensovittaminen sekä ilmastonmuutoksen hillintään ja hiilensidontaan ja –varastointiin liittyvät tavoitteet.

Maa- ja metsätalousministeriö pyrkii varmistamaan tulohajautuksellaan hallitusohjelman, omistajapolitiittisten linjausten sekä eduskunnan Metsähallitukselle asettamien tavoitteiden toteuttamisen ja edistämään toiminnan strategialähtöisyyttä, yhtenäisyyttä ja tehokkuutta sekä julkisen rahoituksen riittävyyttä ja hyvää yrityskuvaa Metsähallituksessa. Vuoden 2022 painopisteet Metsähallituksen tulohajautuksessa ovat Metsähallituksen toimintaedellytysten turvaaminen ja puolustaminen sekä ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutumiseen ja monimuotoisuuden turvaamiseen liittyvien toimenpiteiden mahdollistaminen.

Maa- ja metsätalousministeriö jatkaa yhteistyön kehittämistä ympäristöministeriön kanssa Metsähallituslain toimeenpanossa ja tulkinnoissa sekä Metsähallituksen ohjauksessa. Julkisten hallintotehtävien tulossopimusta on kehitetty strategisempaan ja monivuotisempaan suuntaan.

5.2. Valtioneuvoston toimenpiteet

Valtioneuvostolle esitetään vahvistettavaksi Metsähallituksen ja Metsähallituksen konsernin tilinpäätös ajalta 1.1.-31.12.2021. Liikelaitoksen liiketoiminnan kertyneet voittovarot olivat tilivuoden lopussa 135,7 miljoonaa euroa. Valtioneuvostolle esitetään päätettäväksi, että Metsähallitus tulouttaisi liiketoiminnan voittovaroista **110 000 000 euroa** valtiolle vuonna 2022. Päätös olisi Metsähallituksen hallituksen esityksen mukainen. Esitettävä tuloutus ylittää selvästi alkuperäisen tavoitteen 99,2 miljoonaa euroa. Lisäksi valtioneuvostolle esitetään päätettäväksi, ettei Metsähallituksen toiminta ja talous ajalta 1.1.-31.12.2021 aiheuta muita toimenpiteitä.

Maa- ja metsätalousministeri

Jari Leppä

Neuvotteleva virkamies

Leena Arpiainen

Tiedoksi:

valtiovarainministeriö, ympäristöministeriö